

Leeftijd

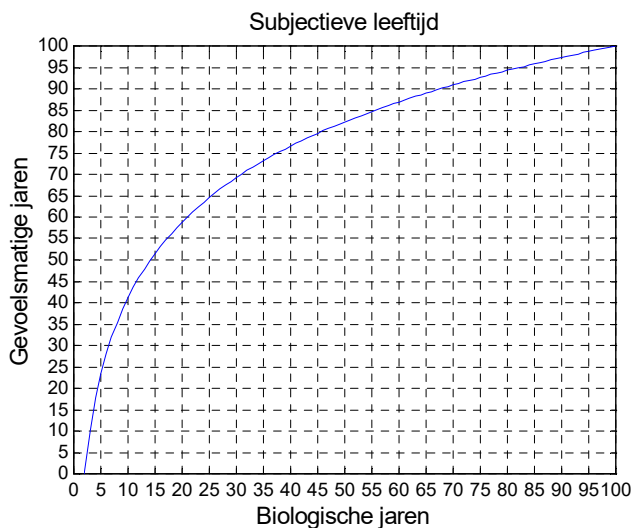
Auteur op relatief reeds gevorderde leeftijd.

We hebben hopelijk allemaal wel eens stilgestaan bij de oneerlijke voorsprong, of juist achterstand, die je meekrijgt van ouders en afkomst. Ongemerkt een klein beetje verstandiger met geld leren omgaan, net iets andere keuzes maken in je opleiding, ook eens een minder leuke verantwoordelijkheid leren nemen: het zijn telkens kleine verworvenheden, die toch bepalend zijn voor de rest van je leven. Want de verschillen mogen soms zo klein zijn dat ze arbitrair lijken, het is een verandering van richting, en dan levert een klein verschil een grote afwijking als je traject maar lang genoeg is.

Vroeger, voor de euro, was daar het spreekwoord van het dubbeltje dat nooit een kwartje zou worden. Je kunt je afvragen hoe dat toch komt.

Je jeugd is toch maar zo'n kort stukje van je leven?

Misschien achteraf gezien wel, maar op het moment zelf niet. Er is een psychologische wet (de Contrastwet van Weber) die zegt, dat als we een verschijnsel waarnemen, waarvan de uiterste waarden praktisch oneindig klein of groot zijn, we veranderingen niet met een vaste maat kunnen vergelijken, maar alleen met het verschijnsel zelf. Het gevolg is dat onze perceptie van het verschijnsel met de logaritme ervan gaat. Voorbeelden zijn geluidniveau's (decibels), toonhoogten (octaven), aardbevingen (de schaal van Richter).

Zo ook onze perceptie van leeftijd: als we de gevoelsleeftijd L noemen en de leeftijd in (biologische) jaren T , dan is dL , een verandering in L , gegeven door zoiets als $dL \sim dT/T$, en dus $L = a \log (T/T_0)$ voor één of ander a en T_0 . Als we nu a en T_0 zo kiezen dat die een beetje aansluiten bij je gevoel, bijvoorbeeld dat $L=100$ correspondeert met $T=100$, en dat het nul-niveau ligt op $T=2$, dan krijgen we het bijgaande plaatje.

We zien dat we in de puberteit ($T=14$) al op de helft zijn, bij $T=25$ al bijna op tweederde (als we de 100 al halen), en dat er daarna dus aan eventuele achterstanden niet zoveel meer valt in te halen